

Zakladi doline zelenega zlata

Spodnja Savinjska dolina

Besedilo: Janja Lipužič

Čas norčavih običajev preganjanja zime me je spomnil na pustni torek pred nekaj leti, ko sem Maji namesto *zguncanega* gorenjskega repertoarja navrgla predlog o izletu v hriboviti svet onstran Trojan. Ideja je naletela na nepričakovano vneto odobravanje. Jasno, takoj me je spregledala! Našemljeni v Božička sva gazili prvenstvene stopinje v do kolen zasneženo Dobroveljsko planoto in celo pot se nama je sladko smejalo do ušes ...

Karneval planinskih dogodivščin sva zastavili na Vranskem, na zahodnem robu Celjske kotline, od koder se proti Žalcu razprostira ravnina Spodnje Savinjske doline. Ob rodovitnem porečju Savinje in njenih pritokov Bolske, Pake, Hudinje in Voglajne raste skoraj tri četrtine vseh hmeljskih nasadov v Sloveniji, ki dajejo dolini nezamenljiv pečat. Braslovčam, Polzeli, Preboldu, Šempetru in drugim krajem je sodobna avtocesta preko Trojan v zadnjih letih končno olajšala njihovo prometno povezavo z osrednjo Slovenijo. Pod *hribce*, *dolce* in kozolce gričevnatega obrobja, poseljenega z gručami kmečkih hiš in razloženimi domačijami, se s široke ravnice izvijajo številne stranske ceste. Na zahodu dolino obdaja Dobroveljska planota kot skrajni vzhodni odrastek Kamniško-Savinjskih Alp, na severu pa nekaj nižja Ponikovska planota. Obe imata značilnosti kraškega sveta. Na jugu se dviguje severni rob Posavskega

Mrzlica, levo Gozdnik, desno Mrzlica
Foto: Janja Lipužič

hribovja, natančneje Mrzliško pogorje, ki mu pripadajo vrhovi od Čemšeniške planine, Javorja, prek Mrzlice do Šmohorja. V neskončnih ovinkih preko prevala Vrhe ga preči cesta, ki Savinjsko dolino povezuje z Zasavjem.

Med graščaki, vitezi in rimskimi togami
Spodnja Savinjska dolina ima dolgo in bogato preteklost, ki je pustila pečat v dragocenih arhitekturnih spomenikih. Blizu Braslovč zobu časa kljubujejo ostanki srednjeveškega gradu Žovnek, enega najstarejših gradov na Slovenskem, v katerem so nekdaj živeli predniki celjskih grofov, po njihovem izumrtju pa so ga prevzeli Habsburžani. Z gradu je čudovit pogled na spodaj ležeče jezero, zatočišče več kot sto vrstam ptic. Za žolne nisem prepričana, tako ali

Nasadi hmelja so zaščitni znak doline.

Foto: Janja Lipužič

Komenda iz 12. stoletja, ki je bil v lasti malteškega viteškega reda, in dvorec Šenk s parkom redkih drevesnih vrst, zaščiten kot kulturni spomenik. V Preboldu trohnijo ruševine nekdanj pomembnega gradu Liebenstein, zato pa je toliko lepši obnovljeni Dvorec Pragwald. Ohranjenih je tudi nekaj reprezentativnih trških zgradb, kot sta Schwentnerjeva hiša iz 19. stoletja na Vranskem in Zotlova kovačija iz 16. stoletja v Žalcu, kjer se nahaja tudi rojstna hiša skladatelja Rista Savina.

Če vas bolj kot dvorne spletke in antični miti zanimajo stara vozila in tehnični predmeti, ne zamudite

Začetki sodobnega hmeljarstva in pivovarstva segajo v drugo polovico 19. stoletja, prvi podatki pa datirajo daleč v 12. stoletje. Hmelju in pivu so skozi zgodovino pripisovali številne zdravilne lastnosti. Pivo vsebuje telesu koristne sestavine, kot so B-vitaminski in minerali, brezalkoholno pivo je tudi odličen izotonični napitek, ki lahko pomaga pri hitrem nadomeščanju tekočin. Nič čudnega torej, če hmelju pravijo tudi zeleno zlato! Vse zapisano in še mnogo zanimivih stvari boste izvedeli v Ekomuzeju hmeljarstva in pivovarstva v Žalcu.

priložnosti za obisk gasilskega muzeja v Žalcu ali muzeja motociklov na Vranskem, na Polzeli pa si lahko ogledate največjo zbirko starih traktorjev pri nas.

tako z imenom gradu nimajo nobene veze. To se je razvilo iz prvotnega naziva *castrum Sevnecke* in je povezano z reko Savno oziroma Savinjo.

Skozi Šempeter v Savinjski dolini je že v rimskem času tekla pomembna cesta, ki je povezovala Oglej z Ljubljano, Celjem in Ptujem. Ob njeni trasi so pred šestdesetimi leti po naključju odkrili ostanke dveh tisoč let stare rimske nekropole, ki se je ohranila v poplavnih prodnatih nasutjih reke Savinje. Grobnice in nagrobne spomenike bogatih rimskih družin so restavrirali in uredili v edinstven arheološki park. Eden najpomembnejših rimskih spomenikov pri nas je na ogled med aprilom in oktobrom, nahaja pa se v samem središču mesta. Na Polzeli stojita grad

Zimska romantika pod kočo na Čreti

Foto: Janja Lipužič

Plezališče na Vranskem

Foto: Janja Lipužič

Grad Žovnek nad Žovneškim jezerom

Foto: Janja Lipužič

Od (podzemnega) pekla do (planinskega) raja

Pohodniško avanturo začnemo v podzemlju gričevnate Ponikovske planote, ki je osrednji del Ložniškega gričevja. Tu se skriva čisto prava

kraška jama Pekel, edina jama pri nas, v kateri so poleg orodja našli tudi človeške ostanke iz dobe paleolitika. Ob vhodu nas pozdravi okamneli peklenšček, drugih pregovorno peklenških okoliščin pa se ni bati. Nasprotno, na sprehodu po dobrem kilometru urejenih rogov nas spremlja čisto znosna temperatura 10 stopinj Celzija, poleg čudovitih kapnikov, kristalov in naravnega mostu lahko občudujemo tudi najvišji podzemni slap v Sloveniji. Jama je odprta od marca do oktobra, okoli nje je urejena krajša gozdna in geološka učna pot.

Podobno izvotljen kraški svet najdemo tudi na gozdnati Dobroveljski planoti. Ime ji je dala stara slovanska beseda za hrast, dob. Med številnimi jamami in brezni sta bolj znani Škadavnica, velika votlina blizu Vranskega – vanjo bomo pokukali tudi mi – in Brezno presenečenj, ki v globino meri kar 472 metrov. Planota je preprejena z gozdnimi cestami, kolovozi in vlakami. Prečita jo lokalna Savinjska planinska pot in evropska pešpot E6. Med bolj priljubljene izletniške točke na Dobrovljah sodijo cerkev sv. Jošta in bližnja kapela sv. Gervazija in Protazija nad prevalom Lipa, Tolsti vrh, 1077 m, ter Planinski dom na Čreti v osrednjem delu.

Južna pobočja Dobrovljske planote, nad njo Ropasove peči Foto: Janja Lipužič

V vzhodnem delu je edina postojanka Dom borcev NOV 1. Savinjske čete, tja se odpravimo iz Braslovč ali Letuša. Na Dobrovljah so v spomin na partizanske boje postavljena številna obeležja NOB.

Polno hribov, vršičev ...

Mrzliško pogorje je razgiban gozdnat svet južnega obrobja Spodnje Savinjske doline. Na zahodu pri Trojanah se začne s košato Čemšeniško planino (med Savinjčani je bolj uveljavljeno

ime Velika planina), ki se najvišje vzpne na Črnem vrhu, 1204 m, za Kumom drugo najvišjo goro Posavskega hribovja. Na sončni jasi pod vrhom stoji celo leto oskrbovana koča. Na drugo stran se planina spušča proti Partizanskemu vrhu oziroma Sveti planini, 1011 m, in Javoru, 1132 m. Med njima leži prikupen zaselek Vrhe s cerkvijo sv. Lenarta in planinskim domom. Pot na Javor ni označena, vendar je dostop po kolovozih mimo nekdanje smučarske proge oziroma vlečnice razmeroma enostaven.

V osrednjem delu na območju krajinskega parka kraljuje njegova visokost – Savinjski Triglav. Nikar ne dlatkocepate; ob velikem bratu – s katerim se gledata čez pol Slovenije – je res pravi palček, ampak Mrzlici, 1122 m, tako pravijo domačini, se ne spodobi ugovarjati. Kdor se je okužil z virusom savinjsko-zasavske planinske mrzlice, že ve, zakaj je tako v čisljih, drugim jo bomo podrobneje predstavili kasneje. Vzhodneje se Mrzliško pogorje z Gozdnikom, 1090 m, še zadnjič vzpne v tisočmeterske višave. Na poraščenem vrhu, ki je umeščen v grafični simbol Savinjske planinske poti, je postavljen manjši bivak. Vzhodni del zaključujeta Šmohor, 787 m, s priljubljeno planinsko postojanko in razgledni Malič, 934 m. Njegova pobočja se spuščajo

INFORMACIJE

Foto: Janja Lipužič

Dostop: V Spodnjo Savinjsko dolino se pripeljemo po avtocesti Ljubljana–Maribor, na voljo so izvozi Vransko, Šempeter in Šentrupert. Mrzliško pogorje preko prevala Vrhe preči lokalna cesta Trbovlje–Prebold.

Planinske koče: Planinski dom na Mrzlici, 1093 m, telefon 040 168 127, 03 564 14 35, odprt celo leto razen ob ponedeljkih; Planinski dom 1. štajerskega bataljona na Čreti, 966 m, telefon 031 361 922, 03 572 52 85, odprt ob koncih tedna in praznikih; Planinski dom na Gori Oljki, 725 m, telefon 041 790 618, 03 541 77 34, odprt vse dni v letu razen ob ponedeljkih; Dom dr. Franca Goloba na Čemšeniški planini, telefon 031 530 140, odprt od maja do konca septembra vse dni razen ponedeljka, ostale mesece ob koncih tedna in praznikih; Zajčeva koča pod Krvavico, 742 m, telefon 03 572 72 14, odprta ob koncih tedna in praznikih v poletni sezoni; Dom pod Reško planino, 664 m, telefon 041 783 391, 03 572 47 23, odprt ob koncih tedna in praznikih; Dragov dom na Homu, 605 m, telefon 031 776 753, 03 571 77 90, odprt ob koncih tedna in praznikih; Planinski dom na Bukovici, 568 m, telefon 041 223 735, odprt ob koncih tedna in praznikih; Lovski dom pod Golavo, 560 m, telefon 03 572 47 20.

Literatura: Vladimir Habjan, Jože Drab, Andraž Poljanec, Andrej Stritar: Kamniško-Savinjske Alpe. Ljubljana, 2004.

Marjan Pergar: Posavsko hribovje. PZS, 2004.

Božo Jordan: Vodnik po Savinjski planinski poti. PD Zabukovica, 2002.

Željko Kozinc: Lep dan kliče 1–4. Modrijan, 1999–2007.

Irena Cerar Drašler: Pravljice poti Slovenije. Sidarta, 2004.

Franjo Brglez: Kekčeva potepanja. Mladinska knjiga, 2011.

Zemljevidi: Posavsko hribovje, zahodni del: Menina, Ostrež, Kum, 1 : 50.000; Kamniško-Savinjske Alpe, 1 : 50.000; Spodnja Savinjska dolina, 1 : 30.000.

Spletne povezave: www.dezela-celjska.si; www.ekomuzej-hmelj.si; www.pd-sempeter.si/spp.html.

proti spodnjemu toku Savinje, geografski meji obravnavanega območja.

Med glavno verigo Mrzliškega pogorja in Spodnjo Savinjsko dolino valovi vzporedni niz hribov, gričev in vršičev, kot so Reška planina, 925 m, Krvavica, 909 m, Kamnik, 856 m, Golava, 836 m, Kotečnik, 772 m, Hom, 607 m, in Bukovica, 584 m. Če bi jih prekopirali pod vznožje veličastnih Julijcev, se nanje najbrž ne bi dvakrat ozrli, tu pa nikar ne naredimo te napake. Lokalna društva so poskrbela za dobro označen labirint planinskih poti, ne manjka niti planinskih postojank. Razen redkih izjem so odprte vsak konec tedna v letu, v bližino večine se je možno pripeljati tudi z avtomobilom. Izhodišč, ciljev in povezav je toliko, da nam za podroben opis enostavno zmanjkuje prostora. Nekaj idej najdete v opisih, še več se vam jih bo utrnilo ob branju vodnikov ali pa kar na sami turi.

Tragikomedija pod krvavimi skalami

Ena od specialitet za planinske gurmane je brez dvoma Krvavica. No, ne delam reklame za jedilnik bližnje koče, govorim o atraktivnem

skalnem čoku in številnih naravnih posebnostih, med katerimi sta veliko naravno okno in rdečkasto obarvana zahodna stena. Legenda pripoveduje o krutem graščaku, ki je preko nje metal svoje nepokorne tlačane, zato je še danes rdeča od krvi. Dobra novica je, da so ti "ljudski običaji" že zdavnaj izumrli in lahko danes vzpon na Krvavico priporočam vsem tistim, ki se ne ustrašijo strmega pobočja, nekaj metrov jeklenic in pogleda čez navpično pečevje. Kar pogumno, če zmore medved, boste menda tudi vi. Brez šale; na začetku poti me je prešetilo obvestilo lovske družine, da se nahajam v območju rjave mrcine. In

Savinjska planinska pot (SPP) je obhodnica, ki povezuje postojanke na vrhovih, slemenih in v dolinah širšega celjskega območja.

Leta 1972 so jo zasnovala lokalna planinska društva. Sodi med starejše tovrstne poti pri nas in je kategorizirana kot lahka vezna pot. Njena dolžina znaša 107 kilometrov, prehoditi jih je mogoče v slabih štiridesetih urah. Ima 26 obveznih in dve neobvezni kontrolni točki. Najvišja meri 1204 metre (Črni vrh), najnižja pa 363 metrov (sv. Jedrt).

Vhod v kraško jamo Pekel Foto: Janja Lipužič

naj se gibam pazljivo. "Jok, tale gorski safari ne bo zame," sem si rekla in jo jadarno ucvrla v zavetje pločevine. Posvet glede realnih možnosti srečanja je odločil, da vseeno greva. Samo še avto preparkirava in ... Ne, ne, kaj gre pa tamle? Družinica divjih svinj! Pet zveri, strumno ena za drugo po stezi (!) navzgor. Zasedam krvoločnih krempljev in čekanov, ki naju bodo zmasakrirali v nespoznavno mesnino, sva se srečno izogibali vse do sestopa s Čemšeniške planine, ko je v gozdu završalo. V divjem diru, preskakujoč podrto drevje in snežne plaziče, sta pred otrplima žrtvama – bežala dva preplašena gamsa ...

Reportaže pogosto sklenemo s priporočili in predlogi o drugih aktivnostih, ki so poleg hoje primerne za predstavljeno področje. Tokrat izpostavimo v zadnjih letih čedalje popularnejše športno plezanje. Zanj je na obrobju Spodnje Savinjske več kot dovolj možnosti; tu so Vransko, Čreta, Podmeja, Kamnik, Reška planina in Kotečnik. Slednji velja za eno večjih plezališč pri nas in ima več kot 300 plezalnih smeri vseh težavnostnih stopenj. Vas mika poskusiti? Tudi mene je in povem vam, po prvem nebogljenem kobacanju čez skalno "štirico" se mi je cel dan smejalo do ušes! 📍

Planinski dom na Mrzlici Foto: Janja Lipužič

Mrzlica je najvišja točka zavarovanega krajinskega parka enakega imena in ena najbolj priljubljenih gora zasavskih in savinjskih planincev. Najhitreje je dostopna po štiri kilometre dolgi cesti s prevala Vrhe oziroma s Podmeje med

Preboldom in Trbovljami, ki pripelje do celo leto oskrbovane kočice, sicer pa po številnih označenih poteh iz obeh dolin ob znožju. Razgledi z vrha so prostorni in sežejo vse do Triglava. Mrzlico lepo vidimo z Golave, ki preseneti s strmimi

pobočji in majhnim bivakom na prepadnem vrhu. Osvojili jo bomo po lažji od skupaj treh poti; drugi dve (Zajčeva, Ovčja) sta zelo strmi in mestoma varovani.

Zahtevnost: Lahka označena pot. Na grebenu pod Golavo in na samem vrhu je posebej v mokrem potrebna previdnost; pozimi je pot zahtevna.

Oprema: Običajna planinska oprema.

Nadmorska višina: 1122 m

Višina izhodišča: 560 m

Višinska razlika: 780 m

Izhodišče: Lovski dom pod Golavo. WGS84: 46,21593825, 15,10864651 Avtocesto Ljubljana–Maribor zapustimo na izvozu Šempeter. Peljemo se skozi Sv. Lovrenc (smer Matke) in za krajevno tablo zavijemo desno. Parkiramo pri koči.

Koči: Planinski dom na Mrzlici, 1093 m, telefon 040 168 127, 03 564 15 35; Lovski dom pod Golavo, 560 m, telefon 03 572 47 20.

Časi: Izhodišče–Golava 45 min
Golava–Mrzlica 2.15 h
Sestop 1.30 h
Skupaj 5 h

Sezona: Vsi letni časi. Pot na Golavo je pozimi zahtevna.

Krvavica, 909 m, in Črni vrh, 1204 m

Povezava vzponov na Krvavico, izstopajoče strmo goro vzhodno od Čemšeniške planine, in Črni vrh, drugi najvišji vrh Posavskega hribovja, je tura, ki nas ne bo pustila ravnodušnih. Obeta plezanje skozi atraktivno naravno okno, pogled na prepadno

rdečkasto steno, ki se je drži pridnih srednjeveške legende, bližnje srečanje z divjimi živalmi in reševanje manjše orientacijske zanke na neoznačenih poteh. Izhodišču najbližji sestop pelje skozi Tesen graben, vendar pot ni več vzdrževana. Prehod

pod zahodno steno ni označen. V bližino Zajčeve kočice se lahko pripeljete tudi po cesti iz Loke ali po drugi strani s prevala Presedlje.

Zahtevnost: Zahtevna označena in nezahtevna neoznačena

pot. Na Krvavici je v mokrem zaradi zdrsa potrebna velika previdnost. Pozimi to pot odsvetujemo. Na neoznačenem odseku potrebujemo občutek za orientacijo.

Oprema: Običajna planinska oprema.

Nadmorska višina: 1204 m

Višina izhodišča: 370 m

Višinska razlika: 995 m

Izhodišče: Loke pri Taboru. WGS84: 46,2219072, 15,00584503 Avtocesto Ljubljana–Maribor zapustimo na izvozu Vransko (iz smeri Ljubljane) ali Šentrupert (iz smeri Maribora). Peljemo po vzporedni cesti do Kaple, tam zavijemo desno skozi Ojstriško vas in Tabor v Loke ter mimo odcepa ceste k Zajčevi koči proti Presedlju do parkirišča ob cesti.

Koči: Zajčeva kočica, 742 m, telefon 03 572 72 14; Dom dr. Franca Goloba na Čemšeniški planini, telefon 031 530 140.

Krvavica in del njene rdeče stene Foto: Janja Lipužič

Vodniki: Marjan Pergar: Posavsko hribovje. PZS, 2004; Irena Cerar Drašler: Pravljene poti Slovenije. Sidarta, 2004; Željko Kozinc: Lep dan kliče 3. Modrijan, 2003.

Zemljevid: Posavsko hribovje, zahodni del: Menina, Ostrež, Kum, 1 : 50.000.

Vzpon: Kažipotu ob koči sledimo zložno navzgor do desnega odcepa proti bivaku na Golavi, 836 m. Vzpon je mestoma bolj strm, steza pa proti vrhu precej ozka. Sestopimo po isti poti in nadaljujemo desno pod vzhodnim pobočjem. Svet se odpira, za hišami se pot razširi v makadamsko cesto in se rahlo spušča. Mimo oznake za zahtevno pot na Golavo

in slabo vidnega odcepa proti Preboldu pridemo do kmetije, kjer cesto zapustimo in zavijemo levo na kolovoz. Ta se kasneje priključi gozdni cesti, ki se konča pri lovski opazovalnici. Za njo zavijemo

levo na široko gozdno pot, ki se v ovinkih vzpenja prek severnih pobočij Mrzlice, 1122 m, do priključka s cesto proti koči. Po njej gremo levo pod južna pobočja Homiča. Od koč nas čaka še nekaj minut

strmega vzpona do antene in razgledne točke na vrhu.
Sestop: Sestopimo po poti vzpona.

Janja Lipužič

Krvavica, 909 m, in Črni vrh, 1204 m

Časi: Izhodišče–Krvavica 1 h

Krvavica–Črni vrh 2 h

Sestop 3.30 h

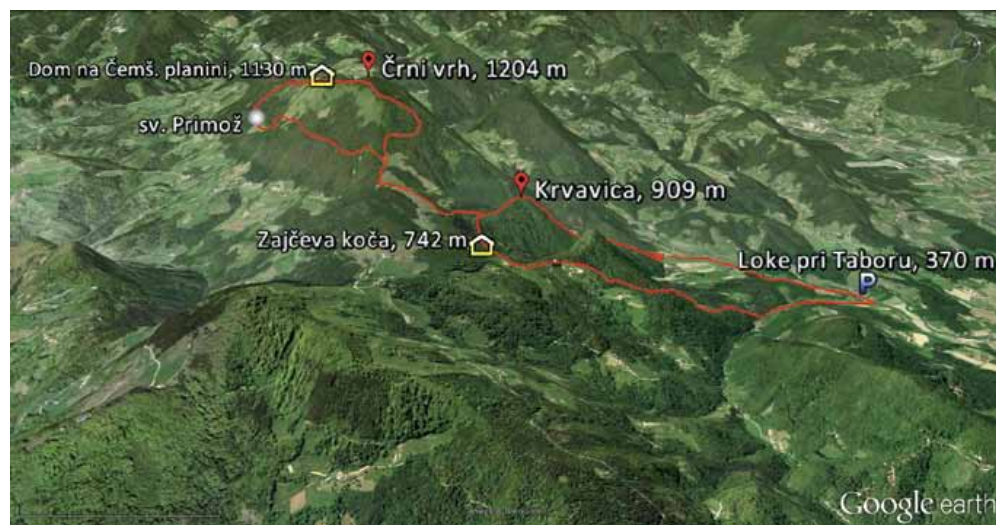
Skupaj 7 h

Sezona: Kopna sezona.

Vodnika: Marjan Pergar: Posavsko hribovje. PZS, 2004; Željko Kozinc: Lep dan kliče 2 in 4. Modrijan, 2001 in 2007.

Zemljevid: Posavsko hribovje, zahodni del: Menina, Ostrež, Kum, 1 : 50.000.

Vzpon: Skozi naravno okno splezamo po skobah ob pomoči jeklenice. Mimo razgledne točke sestopimo na drugo stran. Prečimo makadamsko cesto, v bližini je manjše parkirišče (levo koč, desno Presedlje), ter nadaljujemo proti Čemšeniški planini. Po kolovozu pridemo na razgledno sedlo s kmetijo, zavijemo desno (levo Vrhe) mimo hiše, nato desno na zložno kolovoz. Zavijemo levo na strmo vzhodno pobočje Črnega vrha, 1204 m, kasneje na položnejši greben. Za vpisno skrinjico

(desno Vransko) je kmalu mesto stare koč, vrh je tik za njo.

Sestop: Sestopimo proti zahodu do koč. Na prvem križišču pod njo gremo levo (desno Prvine, Trojane), ravno tako na drugem (naravnost Izlake), da pridemo do cerkvice sv. Primoža. Za njo stopimo na zgornji

neoznačen kolovoz, ki se v rahlem vzponu zoži v uhojeno stezo. Priključimo se široki poti, nadaljujemo mimo lesene hiše in kažipota do razcepa. Tu zavijemo desno rahlo navzdol do počivališča (mali kozolec), nato pa takoj levo na sedlo, kjer smo vzpon začeli, in se vrnemo

se pod vznožje Krvavice, 909 m. Zavijemo desno k Zajčevi koči in naprej na makadamsko cesto. Na ovinku jo zapustimo in po označeni planinski poti sestopimo na asfaltno cesto. Po njej gremo v Loke in na križišču levo do parkirišča.

Janja Lipužič

Gora Oljka, 733 m

SLO

Osamelec nad Spodnjo
Savinjsko dolino

Gora Oljka je osamljena vzpetina severno od Polzele, ki je kljub njeni razmeroma nizki višini med vožnjo skozi Spodnjo Savinjsko dolino skoraj ne moremo spregledati. Na

vrhu poleg koče stoji mogočna baročna cerkev sv. Križa z dvema zvonikoma, vidna daleč naokoli. Nekdaj se je imenovala Križna gora, novo ime je dobila po sliki na glavnem oltarju, na

kateri je upodobljen Jezus na Oljski gori. Zaradi svoje lege je izredno razgledna. Na vrh vodi več označenih planinskih poti iz Andraža, Šmartnega ob Paki, Šoštanja, Velenja in s Polzele.

Na Oljko se bomo vzpeli z juga preko dolgega slemena, ki se začne na Vinskem vrhu (tudi Vimperk), razgledni vzpetini s cerkvijo in kočo.

Gora Oljka Foto: Janja Lipužič

Zahtevnost: Lahka označena pot, primerna za družinske izlete v vseh letnih časih.

Oprema: Običajna planinska oprema.

Nadmorska višina: 733 m

Višina izhodišča: 310 m

Višinska razlika: 450 m

Izhodišče: Podvin pri Polzeli.

WGS84: 46,28866815, 15,06294905 Avtocesto Ljubljana–Maribor zapustimo na izvozu Šentrupert. V smeri Mozirja se peljemo do Polzele, čez železniško progo in most ter v prvem križišču zavijemo levo. Parkiramo lahko pribl. 20 metrov naprej od začetka markirane poti sredi naselja.

Koča: Planinski dom na Gori Oljki, 725 m, telefon 041 790 618, 03 541 77 34. Koča je dostopna tudi po cesti s Polzele (4 km).

Tolsti vrh na Dobrovljah, 1077 m

SLO

Kamniško-
Savinjske Alpe

Tolsti vrh je skupaj s Šentjoškim vrhom najvišja, čeprav neizrazita točka prostrane gozdnate planote Dobrovlje, ki se prek prevala Lipa na zahodu navezuje na Menino planino in predstavlja najbolj jugovzhodni

del Kamniško-Savinjskih Alp. Pestra krožna pot nas bo po kraškem svetu z Vranskega najprej peljala do planinskega doma na Čreti, nato pa mimo več razglednih postojank, obeležij NOB in cerkev do

kraške jame oziroma votline Škadavnica blizu našega izhodišča. Pod vzhodnimi pobočji Dobrovelj nedaleč od Braslovč se je vredno sprehoditi tudi do ostankov srednjeveškega gradu Žovnek in bližnjega jezera.

Zahtevnost: Nezahtevna označena pot.

Oprema: Običajna planinska oprema.

Nadmorska višina: 1077 m

Višina izhodišča: 340 m

Višinska razlika: 840 m

Izhodišče: Vransko. WGS84:

46,24555059, 14,95241659 Avtocesto Ljubljana–Maribor zapustimo na izvozu Vransko in se peljemo v središče naselja, kjer parkiramo v bližini cerkve. **Koča:** Planinski dom 1. štajerskega bataljona na Čreti, 966 m, telefon, 031 361 922, 03 572 52 85.

Časi: Vransko–planinski dom 1.30 h

Planinski dom–Tolsti vrh 1.45 h

Tolsti vrh–sv. Jošt 1 h

Sestop 1.30 h

Skupaj 6 h

Sezona: Vsi letni časi.

Vodnik: Vladimir Habjan, Jože Drab, Andraž Poljanec, Andrej Stritar: Kamniško-Savinjske Alpe. PZS, 2004.

Dobrovlje z juga, v ozadju Ropasove peči Foto: Janja Lipužič

Časi: Izhodišče–vrh 2 h
Sestop 1.45 h
Skupaj 4 h
Sezona: Vsi letni časi.

Vodnik: Željko Kozinc: Lep dan kliče 3. Modrijan, 2003.

Zemljevid: Spodnja Savinjska dolina, 1 : 30.000.

Vzpon: Med hišami Spodnjega Podvina gremo po asfaltni cesti navzgor in

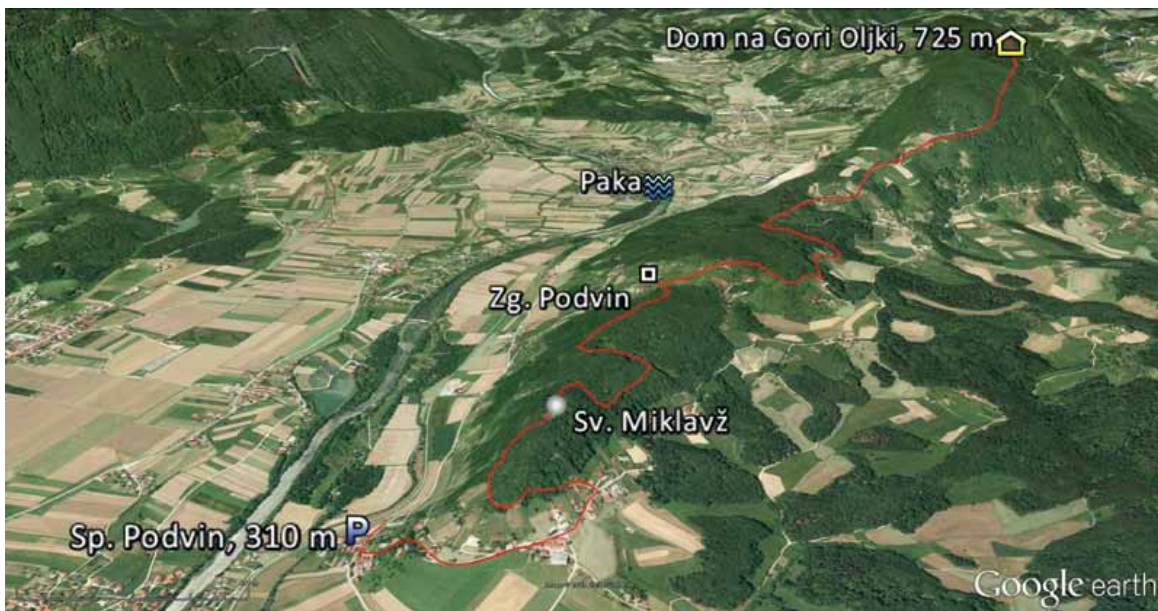
na križišču levo. Malo višje zavijemo ostro levo na kolovoz, z njega pa kmalu po lesenih stopnicah desno v gozd. Za cerkvijo sv. Miklavža se po kolovozu rahlo spustimo, prečkamo gozdno cesto in

nadaljujemo naravnost po udobni gozdni poti do zaselka Zgornji Podvin, kjer se svet odpre. Pri prvi hiši zavijemo desno na asfaltno cesto, gremo do konca in za hišo ponovno v gozd (desno Andraška pot,

oznaka AP). Kolovoz nas pripelje do večjega križišča, nato nadaljujemo po asfaltni cesti skozi naselje Dobrič navzgor do gostišča Jug (levo Martino-va pot iz Šmartnega ob Paki). Malo naprej cesto zapustimo

in se po strmi gozdni poti vzpnemo do najvišje točke.
Sestop: Sestopimo po poti vzpona.

Janja Lipužič

Tolsti vrh na Dobrovljah, 1077 m

Zemljevida: Posavsko hribovje, zahodni del: Menina, Ostrež, Kum, 1 : 50.000; Kamniško-Savinjske Alpe, 1 : 50.000.

Vzpon: Oznake nas vodijo med hišami desno od cerkve, kratko v gozd in ponovno na cesto. Kmalu zavijemo desno preko travnika in nadaljujemo po udobni poti, ki preči gozdna pobočja do domačije Podpečan. Za njo zavijemo desno v gozd do ceste, nad katero že vidimo koč. Čez travnik se vzpnemo še na lepo razgledno točko pri cerkvi sv. Matere božje. Tu lahko izlet zaključimo ali pa nadaljujemo levo, mimo sv. Katarine in spomenika NOB ter naprej po asfaltni cesti Čreta–Vransko. Z nje se desno odcepi gozdna pot proti Tolstemu vrhu, 1077 m, ki najprej privede do križa nad Ropasovimi pečmi z lepim pogledom v dolino, v

nadaljevanju pa prek južnih pobočij Kokarce do kmetije Ručgar. Nadaljujemo desno (naravnost sv. Jošt) in po razgibani stezi na vrh.

Sestop: Sestopimo po poti, ki pelje k Sv. Joštu pod Šentjoškimi vrhom oziroma k prevalu Lipa. Pri cerkvici zavijemo levo

proti Vranskemu in pozorno sledimo spletu kolovozov in gozdnih vlak do kmetije, kjer se svet odpre. Nato gremo po cesti do spodnje hiše in čez travnik navzdol v gozd. Tik pred asfaltno cesto (lovska preža, klopca) zavijemo desno proti jami in gremo naprej

skozi gozd do cerkve sv. Jeronima. Ko po kolovozu pridemo na cesto, se držimo desno vse do smerokaza "marelica", ki kaže levo na Vransko.

Janja Lipužič

